

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
обліку і бізнес-консалтингу
Протокол № 6 від 20.12.2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної
роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

ОБЛІК ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ

робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань	07 "Управління та адміністрування "
Спеціальність	071 " Облік і оподаткування "
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Освітня програма	" Облік і аудит "

Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Розробник:
к.е.н., доц.

Наталя КУРГАН

Завідувач кафедри
обліку і
бізнес-консалтингу
д.е.н., проф.

Андрій ПИЛИПЕНКО

Гарант програми
к.е.н., доц.

Харків
2025

Ольга ФАРТУШНЯК

ВСТУП

Триваюча глобалізація суспільно-економічних процесів, інтеграція економіки України до світових ринків та супутня інтенсифікація зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств зумовлюють важливість для фахівця з обліку та оподаткування знань та практичних навичок щодо техніки проведення та бухгалтерського обліку різних видів валютних операцій, номінованих як у національній, так і у іноземних валютах, проведених у готівковій, безготівковій, електронній формах.

Валютні операції за зовнішньоекономічною діяльністю здійснюються у іноземній валюті, із дотриманням численних вимог українського та міжнародного законодавства до порядку їх проведення, оподаткування, відображення у обліку та звітності. Облік валютних операцій, пов'язаних з експортом та імпортом товарів і послуг, купівлею-продажем іноземної валюти на Міжбанківському валютному ринку України, командированням співробітників за кордон, бартером, фінансовим лізингом, толінговими угодами, комісійною та консигнаційною торгівлею, – найскладніші питання бухгалтерського обліку, що вимагають ґрунтовних, різноаспектних спеціальних знань. Такі знання здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності "Облік і оподаткування" можуть отримати під час вивчення дисципліни "Облік валютних операцій". Дана дисципліна не тільки надає теоретичні знання та практичні навички для ефективного ведення обліку валютних операцій із валютними цінностями усіх видів, а й формує вміння аналізу ефективності зовнішньоекономічних контрактів підприємства. Також увага приділяється цифровим валютам як високоліквідним активам підприємства та роз'яснюються їх відмінності від валютних цінностей та заборона розрахунків ними.

Навчальна дисципліна "Облік валютних операцій" надає актуальні, практично затребувані знання щодо усіх сучасних видів платіжних засобів, щодо порядку їх використання, відображення у обліку та звітності підприємствами України при проведенні розрахунків з контрагентами (у тому числі з нерезидентами), при залученні кредитів та інвестицій, при формуванні активів (у тому числі цифрових). Опанувавши дисципліну, здобувач вищої освіти якісно вдосконалює та актуалізує вже набуті професійної компетентності, підвищує свою конкурентоспроможність на ринку праці.

Метою навчальної дисципліни "Облік валютних операцій" є отримання знань та практичних навичок щодо техніки проведення, облікового відображення та оподаткування господарських операцій підприємства, пов'язаних з переходом права власності на валютні цінності, а також щодо розкриття у фінансовій, податковій, статистичній та управлінській звітності результатів здійснення валютних операцій.

Для дослідження мети передбачено виконання **завдань** з формування:

- обізнаності щодо вимог валютного законодавства України до техніки проведення валютних операцій підприємства, щодо порядку функціонування системи валютного регулювання;
- здатності до практичного застосування вимог НП(с)БО 21 "Вплив змін валютних курсів" при визначенні балансової вартості іноземної валюти та розрахунку курсових різниць;
- розуміння особливостей порядку проведення, набуття практичних навичок облікового відображення конвертаційних валютних операцій на Міжбанківському валютному ринку України;
- обізнаності щодо порядку застосування базисних умов постачання "Інкотермс-2020" для розрахунку витрат та ефективності експорту, імпорту, а також для економічного обґрунтування кращої базисної умови при ухваленні зовнішньоекономічного контракту;
- знання методологічних основ та нормативно-правової бази стосовно техніки проведення, оподаткування, набуття практичних навичок фінансового обліку валютних операцій суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності, у тому числі за експортом, імпортом, бартером, толінгом, лізингом, комісійною та консигнаційною торгівлею із розрахунками у іноземній валюті;

- вміння відображати в обліку операції у іноземній валюті за фінансовою (кредитування банківськими установами) та інвестиційною діяльністю підприємства;
- практичних навичок проведення та відображення в обліку касових операцій підприємства за готівковими розрахунками у національній та іноземній валюті, із дотриманням вимог валютного законодавства України;
- усвідомлення сутності, видів, електронних грошей, номінованих у національній та іноземній валютах; обізнаності щодо порядку їх використання для проведення розрахунків, щодо техніки обліку валютних операцій у електронних грошах;
- розуміння дефініції, видів, властивостей цифрових грошей як високоліквідних нематеріальних активів підприємства; обізнаності щодо заборони використання криптовалют для розрахунків; набуття практичних навичок обліку цифрових валют як волатильних цифрових активів;
- вміння складати фінансову, податкову, статистичну та внутрішню управлінську звітність підприємства за здійсненими валютними операціями (готівковими, безготівковими, у електронних грошах; номінованими у національній або іноземній валютах) та операціями з цифровими валютами.

Об'єкт навчальної дисципліни – нормативно-правова база, методи, прийоми, принципи, процедури проведення та облікового відображення валютних операцій підприємств України.

Предметом навчальної дисципліни є валютні операції підприємств, пов'язані з переходом права власності на валютні цінності при розрахунках готівкою, безготівковими коштами, електронними грошима у національній та іноземній валютах.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна, визначено в табл. 1.

Таблиця 1

**Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна
"Облік валютних операцій"**

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
ПР02	ЗК13, СК03, СК04
ПР03	ЗК11, СК06
ПР04	ЗК02, ЗК06, ЗК08, ЗК13, СК05, СК08, СК09, СК12
ПР05	ЗК08, ЗК11, ЗК13, СК09
ПР06	ЗК02, ЗК05, СК03, СК08
ПР07	ЗК11, СК06
ПР25	ЗК02, СК13

де ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПР07. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.

ПР25. Демонструвати професійне судження та критичне осмислення аналітичного інструментарію при розв'язанні складних спеціалізованих задач професійної діяльності.

ЗК05. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК11. Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій.

ЗК13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

СК04. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.

СК05. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.

СК06. Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій.

СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.

СК09. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.

СК12. Здатність консолідувати обліково-аналітичну та контрольну інформацію засобами спеціалізованого програмного забезпечення відповідно запитам системи підтримки прийняття рішень підприємств різних організаційно-правових форм та галузей діяльності.

СК13. Здатність застосування новітніх аналітичних процедур в предаудиті та під час комплексної діагностики об'єктів облікового спостереження.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Облік безготівкових операцій в іноземній валюті

Тема 1. Нормативна та методична база виконання операцій підприємства з валютними цінностями та їх відображення в бухгалтерському обліку, фінансовій звітності

1.1. Правові основи здійснення валютних операцій підприємствами України

Сутність та класифікація валютних цінностей. Ознаки валютних операцій. Особливості валютних операцій, номінованих у національній та іноземній валютах. Види валютних операцій за формою (готівкові, безготівкові, електронними грошима) та порядок їх проведення. Поняття "операції в іноземній валюті" як підмножина валютних операцій. Суб'єкти валютних операцій. Установи державного валютного регулювання і валютного контролю.

1.2. Нормативно правова база проведення валютних операцій за зовнішньоекономічною діяльністю.

Поняття і сутність зовнішньоекономічної діяльності. Види зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Основні положення та органи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Порядок постановки на облік

суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності Державною фіскальною службою (або підпорядкованими їй митними органами). Поняття і види митних режимів.

1.3. Особливості обліку операцій в іноземній валюті, регламентовані НП(С)БО 21 "Вплив змін валютних курсів"

Загальні вимоги щодо обліку валютних операцій, номінованих у іноземній валюті. Принципи обліку і відображення в звітності активів, капіталу і зобов'язань підприємства, вартість яких виражена в іноземній валюті, на підставі НП(С)БО № 21 "Вплив змін валютних курсів", № 9 "Запаси", № 15 "Дохід", № 16 "Витрати".

1.4. Поняття монетарних статей балансу. Сутність курсових різниць і порядок їх відображення в фінансовому обліку за монетарним статтями балансу.

Поняття "валюта", "валютний курс", "монетарні статті балансу", "немонетарні статті балансу". Відображення доходів і витрат підприємства, пов'язаних із проведенням валютних операцій і коливаннями валютного курсу. Поняття, види, порядок визначення та відображення в обліку курсових різниць. Особливості оцінки заборгованості при проведенні авансових платежів між партнерами в зовнішньоекономічній діяльності. Порядок розрахунку середньозважених валютних курсів для цілей бухгалтерського обліку.

Тема 2. Відображення в бухгалтерському обліку купівлі та продажу іноземної валюти на Міжбанківському валютному ринку України

2.1. Порядок відкриття підприємствами рахунків в іноземній валюті в уповноважених банках України.

Види рахунків підприємств в банківських установах. Нормативна база України, що регулює порядок відкриття рахунків в іноземній валюті; документи, необхідні для відкриття рахунків. Структура класифікатора іноземних валют. Особливості роботи з валютою 1 та 3 груп Класифікатора валют.

2.2. Відображення в обліку купівлі підприємством іноземної валюти на Міжбанківському валютному ринку України.

Особливості проведення торгової сесії Міжбанківського валютного ринку України. Поняття балансової вартості інвалюти, порядок її формування. Порядок проведення та обліку валютних операцій підприємства з придбання іноземної валюти за гривні та за іншу іноземну валюту.

2.3. Відображення в обліку валютних операцій підприємства з реалізації безготівкової іноземної валюти на Міжбанківському валютному ринку України.

Техніка здійснення та облікове відображення реалізації іноземної валюти на Міжбанківському валютному ринку України. Особливості формування фінансових та податкових доходів та витрат за різницями між офіційним курсом Національного банку України та конвертаційним курсом Міжбанківського валютного ринку України.

Тема 3. Техніка проведення і відображення в обліку експортних операцій підприємства

3.1. Порядок проведення експортних операцій підприємствами України

Поняття експорту та реекспорту. Особливості експорту товарів, послуг. Експорт без фактичного вивезення за межі митної території України. Державне регулювання експорту – ліцензування та квотування. Граничний строк розрахунків за операціями експорту товарів на умовах наступної оплати. Документальне забезпечення експортних операцій підприємства. Техніка проведення та форми розрахунків за продажами на експорт.

3.2. Особливості митного оформлення та оподаткування експортних операцій

Види митних режимів щодо вивозу. Особливості митного оформлення експорту товарів, робіт, послуг. Експортна митна декларація. Порядок нарахування та сплати обов'язкових платежів при митному оформленні вивозу товарів за кордон. Формування фінансових та

податкових доходів та витрат при реалізації товарів на експорт. Особливості розрахунку та електронного адміністрування ПДВ при експорті.

3.3. Застосування базисних умов постачання "Інкотермс-2020" українськими експортерами.

Особливості укладення та виконання контрактів у сфері ЗЕД. Основні статті та зміст експортних контрактів. Базисні умови постачань "Інкотермс-2020". Аналіз та оцінка рентабельності експортних операцій за різних базисних умов постачання товарів.

3.4. Облік експортних операцій та розрахунків з іноземними покупцями

Облік експорту товарів на умовах часткової чи повної передоплати. Порядок визначення курсових різниць за монетарними заборгованостями в ході проведення експортних операцій.

Тема 4. Техніка проведення і відображення в обліку імпорتنих операцій підприємства

4.1. Порядок здійснення імпорتنих операцій підприємствами України

Визначення поняття "імпорт" в податковому та митному законодавстві України. Державне регулювання імпорту. Форми розрахунків з постачальником-нерезидентом. Граничні терміни розрахунків при імпорті на умовах передплати.

4.2. Порядок митного оформлення та оподаткування імпорتنих операцій

Митний режим "імпорт". Методи розрахунку митної вартості товарів, що ввозяться на митну територію України. Документальне підтвердження митної вартості. Порядок нарахування і сплати ввізного мита, акцизного податку "імпортного" ПДВ при імпортуванні товарів. Формування податкових витрат за імпортованими товарами для цілей обчислення податку на прибуток. Відображення "імпортного ПДВ" у системі електронного адміністрування ПДВ.

4.3. Застосування базисних умов постачання "Інкотермс-2020" українськими імпортерами.

Розподіл витрат, пов'язаних з доставкою товару, між українським покупцем та постачальником-нерезидентом за різних умов Інкотермс. Алгоритм розрахунку балансової вартості імпортованого товару за різних умов Інкотермс. Оцінка ефективності імпорتنих операцій.

4.4. Загальна схема відображення в обліку операцій по імпорту товарів, робіт, послуг. Порядок формування облікової вартості імпортованих товарів.

Визначення дати оприбуткування імпортованих товарів згідно базисної умови постачання. Порядок формування первинної вартості імпортованих товарів. Облік монетарної та немонетарної заборгованостей за імпортними контрактами. Курсові різниці при імпорті. Практичні приклади відображення в обліку імпорتنих операцій на умовах попередньої, наступної оплати; при поставках і сплатах партіями.

Тема 5. Особливості проведення та обліку бартерних, толінгових, лізингових та посередницьких операцій у іноземній валюті

5.1. Техніка проведення та обліку бартерних операцій українського підприємства з нерезидентами

Порядок здійснення операцій за контрактами зовнішньоекономічного бартеру. Нормативні обмеження щодо проведення бартерних операцій в сфері зовнішньоекономічної діяльності. Митний і податковий контроль за строками проведення товарообмінних операцій українських підприємств з нерезидентами. Відображення в бухгалтерському обліку операцій, що здійснюються при виконанні бартерного контракту, у відповідності до вимог НП(с)БО.

5.2. Порядок проведення та облік зовнішньоекономічних толінгових операцій (з давальницькою сировиною).

Поняття "давальницька сировина" відповідно до діючого законодавства України. Порядок здійснення операцій за різними схемами: ввезення давальницької сировини іноземного замовника на митну територію України, вивіз давальницької сировини українського замовника за межі митної території України з метою одержання готової продукції, закупівля на митній території України іноземним замовником давальницької сировини з метою одержання з нього готової продукції. Порядок обліку операцій в залежності від схеми здійснення та форми оплати. Особливості відображення в податковому обліку толінгових операцій та розрахунків за ПДВ.

5.3. Облік зовнішньоекономічних лізингових операцій.

Сутність та види лізингу. Законодавча база, що регулює порядок проведення лізингових операцій підприємствами-суб'єктами ЗЕД. Техніка проведення операцій фінансового та оперативного лізингу. Особливості обліку, оподаткування та митного оформлення фінансового лізингу у сфері ЗЕД. Відображення в обліку операцій з використання об'єктів оперативного лізингу та передачі в оренду майна за договорами з підприємствами-нерезидентами.

5.4. Облік зовнішньоекономічних операцій, що виконуються за угодами комісії та консигнації.

Види посередників у сфері ЗЕД. Законодавча база проведення комісії та консигнації при зовнішній торгівлі. Порядок укладення угод та техніка здійснення зовнішньоекономічних операцій комісії та консигнації. Відображення в обліку українського підприємства-комітента операцій з імпорту товарів, а також по реалізації товарів на експорт через комісіонера-нерезидента. Особливості відображення в обліку українського комісіонера реалізації товару на експорт і придбання імпортованих товарів за договорами комісії.

Тема 6. Особливості обліку інвестицій та кредитів в іноземній валюті

6.1. Особливості відображення в обліку та звітності резидента надходжень інвестицій в іноземній валюті.

Правові засади залучення іноземних інвестицій. Порядок формування статутного фонду в іноземній валюті та облік заборгованостей інвесторів. Особливості складення звітності за формою 4 "Звіт про власний капітал" підприємствами з іноземними інвестиціями. Відображення в обліку операцій резидентів відповідно до вимог НП(С)БО и МСФЗ. Оподаткування операцій підприємств з іноземними інвестиціями та діяльності нерезидентів України.

6.2. Облік отримання та обслуговування валютних кредитів українськими підприємствами.

Види кредитних угод та умови отримання кредитів. Відображення в обліку надходження, нарахування і сплати відсотків та погашення банківських кредитів в іноземній валюті. Особливості відображення неопераційних курсових різниць в обліку.

Змістовий модуль 2. Особливості проведення та обліку валютних операцій підприємства з готівкою, електронними і цифровими грошима

Тема 7. Облік касових операцій в національній та іноземній валютах

7.1. Особливості обліку готівки в касі підприємства.

Нормативно-правова база здійснення готівкових розрахунків підприємствами України. Організація та документообіг каси – у національній валюті, у іноземній валюті. Порядок видачі готівкової іноземної інвалюти з поточного рахунка уповноваженим банком. Особливості декларування вивозу готівки в іноземній валюті за межі України. Особливості використання підприємствами готівки в іноземній валюті на території України.

7.2. Порядок відображення в обліку проведення розрахунків по відрядженням за кордон.

Поняття службового відрядження. Документальне оформлення службових відряджень за кордон. Види витрат, що підлягають відшкодуванню підприємством при відрядженні за кордон. Порядок розрахунку добових витрат. Відображення в бухгалтерському обліку готівкових

розрахунків із працівниками за закордонними відрядженнями. Особливості відображення в обліку безготівкових розрахунків при використанні корпоративних та особистих банківських карток.

Тема 8. Техніка проведення і обліку розрахунків електронними грошима у національній та іноземній валютах

8.1. Економічна сутність, види та особливості використання електронних грошей у розрахунках підприємствами України.

Сутність електронних грошей як об'єкта бухгалтерського обліку. Ознаки та види електронних грошей. Емітенти електронних грошей. Порядок відкриття, поповнення, використання у розрахунках електронного гаманця підприємства. Нормативно-правове регулювання розрахунків у електронних грошей в Україні. Акредитовані в Україні учасники платіжного ринку, які надають послуги розрахунків е-грошима. Умови та вимоги валютного законодавства України, за дотримання яких підприємства можуть здійснювати розрахунки з нерезидентами електронними грошима, номінованими у іноземній валюті.

8.2. Підходи до обліку валютних операцій у електронних грошей та відображення електронних грошей на балансі підприємства.

Організація обліку розрахунків електронними грошима, номінованими у національній та іноземній валютах, на підприємстві України. Варіанти відображення залишків та руху електронних грошей за рахунками. Практичні приклади розрахунків між резидентами у е-грошах, номінованих у гривні. Приклади розрахунків з нерезидентами за експортними та імпортними контрактами електронними грошима, номінованими у іноземній валюті. Порядок переоцінки залишку рахунку "Електронні гроші, номіновані у іноземній валюті" як монетарної статті балансу.

Тема 9. Законодавче регулювання, порядок здійснення та облік операцій підприємства з цифровою валютою

9.1. Криптовалюта як цифрова міра вартості та нематеріальний актив підприємства.

Економічний зміст, види, передумови виникнення, технологічний базис криптовалют. Особливості регулювання ринку криптовалют в Україні та світі. Порядок використання цифрових гаманців. Техніка купівлі, продажу, зберігання криптовалют юридичними особами в умовах законодавчих обмежень. Зарубіжний досвід обліку криптовалют. Облікові підходи до сутності криптовалют, її визнання, оцінки та постановки на баланс. Методи переоцінки криптовалют на балансі.

9.2. Цифрова валюта центрального банку (CBDC) – нова форма грошей держави.

Концепція цифрової валюти центрального банку (CBDC), її потенційні впливи на світову фінансову систему. Факти світового інтересу до технології CBDC. Спільні риси та відмінності між CBDC та криптовалютами. Перспективи зміни облікової парадигми за глобального впровадження CBDC.

Тема 10. Складання фінансової, податкової, статистичної звітності підприємства стосовно валютних операцій; порядок декларування валютних цінностей підприємства в іноземній валюті

10.1. Особливості відображення у фінансової звітності результатів зовнішньоекономічної діяльності підприємства

Порядок представлення в Балансі (Звіті про фінансовий стан) активів, зобов'язань і капіталу підприємства, вартість яких виражена в іноземній валюті. Відображення в Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід) доходів і витрат підприємства в іноземній валюті. Порядок відображення сальдо і руху валютних цінностей підприємства у Звіті про рух грошових коштів (за формами 3, 3-н.

10.2. Відображення валютних операцій підприємства у Декларації з податку на прибуток та у системі електронного декларування ПДВ

Методологія складання та онлайн-подання електронних Декларацій з податку на прибуток, з ПДВ. Практичні приклади відображення податкових доходів та витрат, отриманих внаслідок здійснення валютних операцій, у Декларації з податку на прибуток. Приклади складання податкових накладних за експортними продажами та імпорними закупівлями. Розкриття у Декларації з ПДВ податкового кредиту за зовнішньоторгівельною діяльністю.

10.3. Порядок декларування валютних цінностей підприємства в іноземній валюті

Особливості заповнення та подання Декларації про валютні цінності, доходи та майно, що належать резиденту України і знаходяться за її межами.

Перелік практичних завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2.

Таблиця 2

**Перелік практичних завдань за навчальною дисципліною
"Облік валютних операцій"**

Назва теми	Зміст
Тема 1. Нормативна та методична база виконання операцій підприємства з валютними цінностями та їх відображення в бухгалтерському обліку, фінансовій звітності	<i>Практичне заняття 1.</i> Практичні приклади обліку готівкових та безготівкових валютних операцій, обліку курсових різниць за монетарними статтями балансу
Тема 2. Відображення в бухгалтерському обліку купівлі та продажу іноземної валюти на Міжбанківському валютному ринку України	<i>Практичне заняття 2.</i> Практичні приклади обліку конвертаційних валютних операцій підприємства на Міжбанківському валютному ринку України
Тема 3. Техніка проведення і відображення в обліку експортних операцій підприємства	<i>Практичне заняття 3.</i> Приклади практичних ситуацій застосування базисних умов постачання "Інкотермс–2020" українськими експортерами. Практичні приклади обліку експортних операцій.
Тема 4. Техніка проведення і відображення в обліку імпорتنих операцій підприємства	<i>Практичне заняття 4.</i> Приклади практичних ситуацій застосування базисних умов постачання "Інкотермс–2020" українськими імпортерами. Практичні приклади обліку імпорتنих операцій. <i>Практичне заняття 5.</i> Розв'язок комбінованих задач конвертації іноземної валюти та зовнішньоекономічної торгівлі
Тема 5. Особливості проведення та обліку бартерних, толінгових, лізингових та посередницьких операцій у іноземній валюті	<i>Практичне заняття 6.</i> Приклади обліку бартерних та толінгових операцій підприємства із розрахунками у іноземній валюті. <i>Практичне заняття 7.</i> Приклади обліку лізингових та посередницьких зовнішньоекономічних операцій підприємства.
Тема 6. Особливості обліку інвестицій та кредитів в іноземній валюті	<i>Практичне заняття 8.</i> Приклади обліку кредитів та інвестицій в національній та іноземній валютах.
Тема 7. Облік касових операцій в національній та іноземній валютах	<i>Практичне заняття 9.</i> Практичні приклади обліку витрат за відрядженнями за кордон та розрахунків у іноземній валюті з командированими працівниками.
Тема 8. Техніка проведення і обліку розрахунків електронними грошима у національній та іноземній валютах	<i>Практичне заняття 10.</i> Практичні приклади обліку розрахунків підприємства з контрагентами е-грошима, номінованими у національній та іноземній валютах

Тема 9. Законодавче регулювання, порядок здійснення та облік операцій підприємства з цифровою валютою	<i>Практичне заняття 11.</i> Практичні приклади обліку придбання, продажу, переоцінки криптовалюти як волатильного нематеріального активу
Тема 10. Складання фінансової, податкової, статистичної звітності підприємства стосовно валютних операцій; порядок декларування валютних цінностей підприємства в іноземній валюті	<i>Практичне заняття 12.</i> Практичні приклади заповнення фінансової, податкової та статистичної звітності за валютними операціями підприємства, у тому числі за зовнішньоекономічною діяльністю

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3

Таблиця 3

**Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною
"Облік валютних операцій"**

Назва теми	Зміст
Тема 1. Нормативна та методична база виконання операцій підприємства з валютними цінностями та їх відображення в бухгалтерському обліку, фінансовій звітності	Опрацювання лекційного матеріалу із складанням опорних тез. Самостійне вивчення методу середньозваженої вартості у обліку операцій в іноземній валюті. Виконання практичних завдань для самостійної роботи.
Тема 2. Відображення в бухгалтерському обліку купівлі та продажу іноземної валюти на Міжбанківському валютному ринку України	Опрацювання лекційного матеріалу із складанням опорних тез. Поглиблене вивчення особливостей перерахунку за курсом. Виконання практичних завдань для самостійної роботи.
Тема 3. Техніка проведення і відображення в обліку експортних операцій підприємства	Опрацювання лекційного матеріалу із складанням опорних тез. Поглиблене вивчення змісту базисних умов постачання "Інкотермс-2020". Самостійне вивчення порядку проведення і обліку реекспорту. Виконання практичних завдань для самостійної роботи.
Тема 4. Техніка проведення і відображення в обліку імпорتنих операцій підприємства	Опрацювання лекційного матеріалу із складанням опорних тез. Самостійне вивчення порядку проведення і обліку реімпорту. Виконання практичних завдань для самостійної роботи. Підготовка до контрольної роботи.
Тема 5. Особливості проведення та обліку бартерних, толінгових, лізингових та посередницьких операцій у іноземній валюті	Опрацювання лекційного матеріалу із складанням опорних тез. Поглиблене вивчення порядку документування і митного оформлення зовнішньоекономічних толінгових операцій. Самостійне вивчення техніки проведення і обліку консигнаційних операцій з нерезидентами. Виконання практичних завдань для самостійної роботи.
Тема 6. Особливості обліку інвестицій та кредитів в іноземній валюті	Опрацювання лекційного матеріалу із складанням опорних тез. Поглиблене вивчення техніки здійснення, документального оформлення та обліку внеску нерезидента у статутний капітал українського підприємства та виплати дивідендів. Виконання практичних завдань для самостійної роботи.
Тема 7. Облік касових операцій в національній та іноземній валютах	Опрацювання лекційного матеріалу із складанням опорних тез. Поглиблене вивчення порядку визнання податкових витрат за закордонними відрядженнями робітників підприємства. Виконання практичних завдань для самостійної роботи.

Тема 8. Техніка проведення і обліку розрахунків електронними грошима у національній та іноземній валютах	Опрацювання лекційного матеріалу із складанням опорних тез. Поглиблене вивчення порядку переоцінки та конвертації електронних грошей підприємства, номінованих у іноземній валюті. Виконання практичних завдань для самостійної роботи.
Тема 9. Законодавче регулювання, порядок здійснення та облік операцій підприємства з цифровою валютою	Поглиблене вивчення методів переоцінки криптовалюти на балансі підприємства. Написання есе (статті, тез доповідей) за проблематикою обліку розрахункових операцій у цифровій економіці. Підготовка до контрольної роботи.
Тема 10. Складання фінансової, податкової, статистичної звітності підприємства стосовно валютних операцій; порядок декларування валютних цінностей підприємства в іноземній валюті	Поглиблене вивчення порядку відображення у податкових накладних та податкових Деклараціях експортно-імпорتنих операцій українських підприємств. Самостійне вивчення теоретичних основ формування внутрішньої управлінської звітності підприємства щодо валютних цінностей та зовнішньоекономічної діяльності.

Кількість годин лекційних, практичних занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладення дисципліни "Облік валютних операцій" для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як лекції проблемного характеру, робота в малих групах, міні- лекції, ділові та рольові ігри. На лекційних і практичних заняттях використовуються матеріали банку візуального супроводу навчального процесу. Відмінність активних та інтерактивних методів навчання від традиційних полягає у високій ефективності навчального процесу, який виявляється у підвищенні самосвідомості здобувачів вищої освіти; у закріпленні теоретичних знань на практиці; у формуванні здатності: до ухвалення колективних рішень, до прийняття самостійних рішень, до соціальної інтеграції.

Лекції проблемного характеру (Тема 8 "Техніка проведення і обліку розрахунків електронними грошима у національній та іноземній валютах"; Тема 9 "Законодавче регулювання, порядок здійснення та облік операцій підприємства з цифровою валютою") спрямовані на розвиток логічного мислення здобувачів вищої освіти, при цьому лектор задає запитання, які спонукають здобувача шукати вирішення проблемної ситуації. Лекції супроводжуються презентаціями, у яких візуалізовано дискусійні питання облікового визнання, первісної оцінки, переоцінки та постановки на баланс електронних грошей та цифрових валют. Лекції проблемного характеру присвячені питанням, що недостатньо розроблені в законодавчій та методично-інструктивній літературі, але є актуальними в обліковій роботі на підприємствах, які активно залучають інноваційні засоби платежу.

Міні-лекції (Тема 6 "Особливості обліку інвестицій та кредитів в іноземній валюті", Тема 7 "Облік касових операцій в національній та іноземній валютах") передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу; здобувачам вищої освіти пояснюються ключові теоретичні положення за досліджуваною проблематикою та окреслюються напрямки подальшого наукового пошуку. Міні-лекції спонукають здобувачів до подальшого поглибленого вивчення матеріалу та самостійного опрацювання поставлених питань.

Робота в малих групах створює можливості для набуття навичок в обліковій роботі та усунення питань, що стали незрозумілими для здобувачів, у процесі обговорення між ними, без детальних інструкцій із боку викладача (Тема 10 "Складання фінансової, податкової,

статистичної звітності підприємства стосовно валютних операцій; порядок декларування валютних цінностей підприємства в іноземній валюті").

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо певної проблемної ситуації проведення окремої валютної операції. Учасники мають аргументувати порядок здійснення та обліку такої операції, з огляду на актуальні вимоги валютного, митного, податкового та облікового законодавства. Дискусії спрямовані на розвиток мислення, допомагають формувати погляди й переконання, виробляють уміння формулювати думки й висловлювати їх, учать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів. Дискусіям відведено час на лекційних та практичних заняттях за всіма темами.

Ділова гра проводиться на практичному занятті у формі комбінованої задачі, що має закріпити знання та практичні навички, отримані за темою 2 "Відображення в бухгалтерському обліку купівлі та продажу іноземної валюти на Міжбанківському валютному ринку України", темою 3 "Техніка проведення і відображення в обліку експортних операцій підприємства", темою 4 "Техніка проведення і відображення в обліку імпорتنих операцій підприємства". У діловій грі змодельовано зовнішньо-економічну діяльність підприємства, за якою здійснюються конвертаційні та торгівельні валютні операції, номіновані у іноземній валюті. Участь у діловій грі активізує процес набуття вмінь та навичок, формує у здобувачів вміння організовувати облікову роботу на підприємстві, що здійснює зовнішньоекономічну діяльність, брати відповідальність за правильність ведення дорученої ділянки обліку перед групою.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти. Оцінювання результатів навчання здобувачів за накопичувальною бально-рейтинговою системою ХНЕУ ім. С. Кузнеця, включає:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних та практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів);

модульний контроль, що проводиться з ініціативи викладача, у вигляді опитувань або презентації індивідуальних завдань за темами модулю. Результати модульного контролю виставляються з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль. Модульний контроль має на меті поінформувати здобувачів в процесі навчання про успішність вивчення тем дисципліни;

підсумковий контроль – включає складання екзамену, який оцінюється максимальною сумою 40 балів.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів. Поточний контроль оцінюється сумою набраних балів: максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачеві отримати допуск до екзамену, – 35 балів.

Структура поточного контролю наведена в табл. 4.

Таблиця 4

Загальна таблиця балів за виконання завдань за навчальною дисципліною "Облік валютних операцій"

Види навчальних занять	Максимальна кількість балів
Складання опорних тез лекцій	16
Рішення ситуаційних практичних завдань для самостійної роботи	16
Письмові контрольні роботи	18
Есе з презентацією (стаття, тези доповідей)	10

Поточний контроль проводиться на кожному лекційному та практичному занятті за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної

підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на лекціях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт для самостійної роботи. Поточний контроль включає оцінювання здобувача за двома контрольними роботами, що містять по два практичні завдання з обліку окремих видів валютних операцій. Також оцінюється самостійна робота здобувача з підготовки та оприлюднення матеріалу (у формі есе з презентацією або статті або тез доповідей конференції) за проблемними питаннями обліку валютних операцій у цифровій економіці.

Складання опорних тез лекцій – здобувач може отримати усього 16 балів за складені опорні тези ключових понять, законодавчих і методичних положень за лекціями за темами 1–8, у тому числі за опрацьованим самостійно матеріалом. Завдання оцінюється від 5 до 12 балів, якщо складено не повні опорні конспекти або не опрацьовано більше, як 50% лекційного матеріалу, або не представлено відповіді на запитання, винесені для самостійної роботи. Опорні тези обсягом менше за 50% лекційного матеріалу повертаються на доопрацювання.

За практичними заняттями до тем 1–8 передбачено усього 16 балів за виконані **ситуаційні практичні завдання для самостійної роботи**. Завдання оцінюється від 5 до 12 балів, якщо завдання для самостійної роботи виконані не повністю або помилково не більше, ніж на 50%. Якщо вирішено менше, ніж 50 % завдань для самостійної роботи, рішення не приймаються і повертаються на доопрацювання.

Письмові контрольні роботи – 9 балів за кожну контрольну роботу, яка містить по 2 задачі (практичні завдання з обліку окремих видів валютних операцій); усього 18 балів.

Контрольна робота оцінюється:

у 9 балів – виконано правильно обидві практичні задачі;

від 7 до 8 балів – одна задача виконана вірно, а інша – з помилками;

від 5 до 7 балів – розв’язання обох задач виконано зі значущими помилками;

від 1 до 4 балів – здобувач виклав деякі правильні нотатки щодо рішення завдань, але не зміг навіть на 50% вирішити жодну задачу.

Оприлюднена стаття за узгодженою із викладачем темою оцінюється у 10 балів; **тези доповідей** – у 8 балів. Презентація матеріалу, викладеного у опублікованій науковій роботі, не передбачається.

Есе з презентацією матеріалу оцінюється максимум у 10 балів наступним чином:

10 – зміст та структура виконаного есе відповідають меті дослідження, запропонована презентація результатів дослідження та подано пояснення й висновки стосовно поставлених завдань; проведено комплексне дослідження об’єкту дослідження;

7–9 – зміст та структура виконаного есе відповідають меті дослідження, запропонована презентація результатів дослідження та подано пояснення й висновки стосовно поставлених завдань; проведено достатнє дослідження стану об’єкту дослідження, відповідно меті есе;

5–6 – зміст та структура виконаного есе відповідають меті дослідження, запропонована презентація результатів дослідження та подано пояснення й висновки стосовно поставлених завдань; проведено достатнє дослідження стану об’єкту дослідження відповідно меті есе, але недостатньо коректно визначено напрямки вирішення поставлених завдань.

Якщо есе не можна оцінити вище 4 балів, його повертають здобувачеві на доопрацювання.

За навчальною дисципліною "Облік валютних операцій" формою семестрового контролю є екзамен (іспит). Для допуску до складання екзамену здобувач має отримати за поточний контроль від 35 балів (мінімально) до 60 балів (максимально).

Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії. Екзамен складається в письмовій формі за екзаменаційними білетами і оцінюється за 40-бальною шкалою.

До складу екзаменаційного білету входить три завдання у тому числі: 1 завдання – стереотипне, 2 завдання – діагностичне, 3 завдання – евристичне. Кожне завдання екзаменаційного білета оцінюється окремо. Якщо завдання розв'язано абсолютно вірно, то стереотипне завдання оцінюється у 10 балів, діагностичне – у 18 балів, евристичне – 12 балів.

Приклад екзаменаційного білету за дисципліною "Облік валютних операцій"

Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Спеціальність: "Облік і оподаткування"

Освітня програма: "Облік і аудит"

Навчальна дисципліна: "Облік валютних операцій"

Завдання 1. Стереотипне (має 10 балів) – включає 5 тестових завдань по 2 бали за кожне:

Тестове завдання 1. У якій валюті ведеться облік і складається фінансова звітність на українських підприємствах, що здійснюють валютні операції, номіновані в іноземній валюті:

- а) у валюті розрахунку, що зазначена в контракті;
- б) у доларах США;
- в) у євро;
- г) у гривневому еквіваленті, розрахованому за курсом МВРУ;
- д) у гривневому еквіваленті, розрахованому за курсом НБУ.

Тестове завдання 2. Електронні гроші – це:

- а) безготівкові кошти, що зберігаються на банківському рахунку;
- б) грошове зобов'язання емітента, яке виконується в готівковій або безготівковій формі;
- в) криптовалюта, яка зберігається на цифровому гаманці підприємства;
- г) депозити, номіновані у іноземній валюті.

Тестове завдання 3. Криптовалюти визнаються у фінансовому обліку як:

- а) запаси;
- б) нематеріальні активи;
- в) грошові кошти;
- г) основні засоби.

Тестове завдання 4. Операції з придбання валюти проводяться підприємствами:

- а) самостійно на міжбанківському валютному ринку;
- б) самостійно у будь-якому пункті обміну валют;
- в) через уповноважені банки у пункті обміну валют;
- г) виключно на міжбанківському валютному ринку через уповноважені банки.

Тестове завдання 5. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про валютні операції визначаються:

- а) Законом України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні";
- б) НП(с)БО 21 "Вплив змін валютних курсів";
- в) Законом України "Про валюту та валютні операції";
- г) Законом України "Про зовнішньоекономічну діяльність".

Завдання 2. Діагностичне (має 18 балів) – включає 6 ситуаційних задач по 3 бали за кожну:

Ситуаційна задача 1. Українське підприємство експортувало товари на суму 90 000 дол., отримавши авансом 15 000 дол. Решта суми була отримана в термін, що на 7 днів перевищив граничний термін розрахунків, що встановлений законодавством України. Вкажіть суму

фінансових санкцій, нарахованих в цьому випадку (в гривнях в перерахунку за курсом 37,51 грн/дол).

Ситуаційна задача 2. Українське підприємство імпортувало з Угорщини товари загальною вартістю 18 000 дол. на умовах СРТ-Львів. При цьому 20 грудня (курс НБУ 42,0 грн/дол, курс МВРУ 41,3 грн/дол) перераховано 40% контрактної вартості авансом; 14 січня (курс НБУ 41,32 грн/дол, курс МВРУ 42,7 грн/дол) здійснено митне оформлення, отримано пакет товаросупроводжувальної документації; 5 лютого (курс НБУ 42,16 грн/дол, курс МВРУ 42,88 грн/дол) перераховано решту оплати іноземному постачальнику. Розрахуйте вартість імпортованих активів для цілей бухгалтерського обліку.

Ситуаційна задача 3. Українське підприємство 2 квітня придбало 8000 дол. США, при цьому комісійна винагорода банку склала 1,5%. Розрахуйте вартість придбаної валюти для цілей фінансового обліку, якщо на 02.04 курс НБУ становить 42,15 грн/дол., а курс МВРУ – 41,95 грн/дол.

Ситуаційна задача 4. Підприємство на 30 вересня мало 7 000 дол. США, 5 жовтня за цю валюту було придбано на МВРУ 6 200 євро. Якщо курс НБУ становив 30.09 – 42,04 грн/дол., 05.10 – 42,12 грн/дол. та 45,12 грн/євро, а курс МВРУ 05.10 – 41,2 грн/дол. та 45,1 грн/євро, розрахуйте балансову вартість придбаної валюти у фінансовому обліку.

Ситуаційна задача 5. Підприємство придбало 3 000 дол. на МВРУ, при цьому на дату подання заяви на придбання курс НБУ склав 42,12 грн/дол, курс МВРУ – 42,18 грн/дол, на дату зарахування валюти на валютний рахунок курс НБУ – 41,98 грн/дол, курс МВРУ – 41,92 грн/дол. Розрахуйте облікову вартість придбаної іноземної валюти.

Ситуаційна задача 6. Українське підприємство імпортувало з Румунії товари загальною вартістю 32 000 дол. на умовах DDP. При цьому 16 грудня (курс НБУ 41,19 грн/дол, курс МВРУ 41,42 грн/дол) отримано товари та пакет товаросупроводжувальної документації. 17 січня (курс НБУ 41,22 грн/дол, курс МВРУ 41,28 грн/дол) перераховано оплату іноземному постачальнику. Розрахуйте вартість імпортованих активів для цілей бухгалтерського обліку.

Завдання 1. Евристичне (має 12 балів):

У березні-квітні підприємство здійснило наступні операції:

1) 11 березня на поточний рахунок зараховано 18 000 дол. в якості оплати продукції, відвантаженої нерезиденту в попередньому періоді. В цей же день підприємство доручив уповноваженому банку продати 25% отриманої іноземної валюти. Операція продажу валюти проведена на наступний день 12 березня, гривневий еквівалент реалізованої валюти зарахований на поточний рахунок підприємства в національній валюті. Комісійна винагорода банку - 0,85%, а курси валют склалися так:

11.03 курс НБУ - 42,34 грн/дол., курс МВРУ - 42,03 грн/дол.;

12.03 курс НБУ - 42,12 грн/дол., курс МВРУ - 42,35 грн/дол.

2) Для виконання імпортного контракту підприємство подало заяву в уповноважений банк на придбання 5 000 євро, перерахувавши для цього 255 000 грн. Операція проведена банком 28.03, комісійна винагорода банку становить 1,12%. Перерахування суми нерезиденту відбулося 06.04.

28.03 курс НБУ - 44,95 грн/євро, курс МВРУ - 44,89 грн/євро;

31.03 курс НБУ - 44,98 грн/євро, курс МВРУ - 44,78 грн/євро;

06.04 курс НБУ - 45,01 грн/євро, курс МВРУ - 45,02 грн/євро.

Відобразіть операції в бухгалтерському обліку, вкажіть первинні документи, якими було оформлено ці операції, та облікові регістри, за якими можна перевірити правильність складених проводок у інформаційній базі.

Затверджено на засіданні кафедри обліку і бізнес-консалтингу

Протокол № ____ від " ____ " _____ 20__ р.

Екзаменатори: к.е.н., доц. _____ Н. В. Курган

Зав. кафедрою, д.е.н., проф. _____ А. А. Пилипенко

Критерії оцінювання екзаменаційної роботи за дисципліною "Облік валютних операцій"

Структурно екзамен містить три завдання різного типу:

Завдання 1 (стереотипне) – 10 балів (5 тестових завдань по 2 бали);

Завдання 2 (діагностичне) – 18 балів (6 ситуаційних задач по 3 бали);

Завдання 3 (евристичне) – 12 балів (комплексна задача: 4 бали – проводки, 4 бали – розраховані суми, 2 бали – первинні документи та облікові реєстри).

Завдання 1 (стереотипне) характеризує професійні навички здобувача на стереотипному рівні та оцінюється максимально на рівні 10 балів (за 100-бальною шкалою). Завдання представлене у формі тестів, які мають одну правильну відповідь.

Діагностичне завдання складається з 6 ситуаційних задач і оцінюється у 18 балів, по 3 бали за кожну задачу. Відповідь здобувача на кожну ситуаційну задачу має супроводжуватися наведеними розрахунками і поясненнями, в іншому випадку така відповідь не буде зарахована як правильна. Максимальну кількість балів (3 бали) за кожну з 6 ситуаційних задач діагностичного рівня здобувач отримує, якщо у повному обсязі з відповідними поясненнями виконає всі розрахунки та не допустить арифметичних помилок.

Евристичне завдання 3 оцінюється максимально у 12 балів і дає можливість здобувачеві отримати за екзамен максимальну оцінку 40 балів. Максимальну кількість балів (12) за завдання 3 здобувач отримує за умови детального наведення всіх бухгалтерських записів, розрахунків і пояснень та в разі представлення кінцевого висновку. У разі відсутності пояснень у ході вирішення та кінцевого висновку ставлять від 8 до 10 балів. Здобувач отримує від 5 до 7 балів, якщо у ході вирішення виникли суттєві або розрахункові помилки, які викривили кінцевий результат рішення (залежно від змісту та ступені помилковості дій). Лише 4 бали отримує здобувач у разі формальної відповіді без коректних бухгалтерських записів, або якщо завдання виконано менш ніж на 50 %, або у разі грубої логічної помилки, яка призвела до обрання неправильного ходу рішення, за умови правильного виконання більш, ніж 25 % завдання.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною "Облік валютних операцій" визначається сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль і складає від 60 балів (мінімум) до 100 балів (максимум).

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) навчальної дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Зовнішньоекономічна діяльність : облік, контроль та оподаткування [навч. посіб.] / Л.В. Кононенко, О.А. Магопєць, Г.Б. Назарова, В.В. Шалімов, Н.С. Шалімова / за заг. редакцією д.е.н., проф. Н.С. Шалімової. Кропивницький: ЦНТУ, 2023. 547 с.

2. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств. 6-те вид. перероб. та доп. навч. посіб. / за ред. Козака Ю. Г., Сукач О. О., Бурлаченко Д. М. Київ : "Центр учбової літератури", 2020. 268 с.

3. Зянько В. В., Єпіфанова І. Ю., Мельничук Д. П. Міжнародні розрахунки і валютні операції : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2021. 106 с.

4. Кравченко О. В., Дмитренко А. В. Облік міжнародних операцій : навч. посіб. Суми : СумДУ, 2022. 216 с.

5. Курган Н. В. Облік і техніка проведення зовнішньоекономічних операцій підприємства : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 182 с.

6. Ліхоносова Г. С. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. Харків : Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т", 2022. 93 с.

7. Лункіна Т. І., Бурковська А. В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції у сучасних умовах : навч. посіб. 2-ге вид., доповн. та переробл. Миколаїв : МНАУ, 2023. 245 с.
8. Облік зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / за заг. ред. С. О. Кузнецова, Харків : Видавництво Іванченко І. С., 2019. 221 с.
9. Огійчук М. Ф. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. / М. Ф. Огійчук та ін. Київ : Алерта, 2019. 332 с.

Додаткова

10. Kurhan N., Aksyuta V. (2021). Improvement of electronic money accounting at Ukrainian enterprises. *Економіка харчової промисловості*, Том 13, Випуск 2/2021. С. 58–70.
11. Kurhan, N., Fartushniak, O., & Bezkorovaina, L. (2023). Improvement of organization and automation of commercial enterprise electronic money accounting in conditions of economy digitalization. *Economics of Development*, Vol. 22, № 3, pp. 8-20. DOI: 10.57111/econ/3.2023.08
12. Воскресенська Т., Вінярський Б. (2024). Формування обліково-аналітичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств в розрізі її видів. *Економіка та суспільство*, (59). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-164>
13. Панасюк В., Ткачук І. (2024). Організація обліку зовнішньоекономічної діяльності в умовах повномасштабної війни. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 328(2), 201-206. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-328-50>
14. Романькова, О. (2023). Облік та аналіз експортних операцій у сучасному стані. *Економіка та суспільство*, (50). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-50>
15. Шевчук О. Організаційні форми обліку електронних трансакцій. *Вісник Економіки*, no. 3, Nov. 2024, pp. 172-88. DOI: <https://doi.org/10.35774/>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

16. Єдиний державний інформаційний веб-портал Державної митної служби України "Єдине вікно для міжнародної торгівлі". URL: <https://cabinet.customs.gov.ua> (дата звернення: 20.01.2025 р.).
17. Курс "Облік валютних операцій" : веб-сайт персональних навчальних систем Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця. URL: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=482> (дата звернення: 20.01.2025 р.).
18. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 20.01.2025 р.).
19. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку / Бухгалтер911 [Електронний ресурс]. URL: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo> (дата звернення: 20.01.2025 р.).
20. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/> (дата звернення: 20.01.2025 р.).
21. Офіційний сайт Інкотермс 2020 в Україні. URL: <https://incoterms2020.com.ua/> (дата звернення: 20.01.2025 р.).
22. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2755-17> (дата звернення: 20.01.2025 р.).
23. Положення про випуск електронних грошей та здійснення платіжних операцій з ними, затверджене Постановою Правління НБУ № 210 від 29.09.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0210500-22#Text> (дата звернення: 20.01.2025 р.).
24. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text> (дата звернення: 20.01.2025 р.).
25. Про віртуальні активи: Закон України № 2074-IX від 17.02.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text> (дата звернення: 20.01.2025 р.).

26. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо платіжних послуг: Закон України № 2888-IX від 12.01.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2888-20#Text> (дата звернення: 20.01.2025 р.).

27. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/main/959-12#Text> (дата звернення: 20.01.2025 р.).